

Rzeszów, 30.07.2020 r.

Prof. dr hab. med. Bartosz Korczowski
Kierownik I Kliniki Pediatrii i Gastroenterologii Dziecięcej
Kolegium Nauk Medycznych Uniwersytetu Rzeszowskiego

Recenzja pracy doktorskiej lek. Anny Wiernickiej p.t.

**„Analiza częstości oraz czynników ryzyka wystąpienia powikłań żywienia
dojelitowego po zabiegu wyłonienia PEG metodą endoskopową u dzieci
– wieloośrodkowe, prospektywne badanie z randomizacją”**

napisanej pod kierunkiem promotora: prof. dr hab. med. **Jarosława Kierkusia**

Przezskórna gastrostomia u dziecka po raz pierwszy została założona metodą endoskopową (PEG) w 1979 roku w Cleveland w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej. Jest to zabieg nieskomplikowany i na ogół technicznie dość łatwy do wykonania - z tego względu metoda ta zastąpiła i w dużej mierze wyparła wcześniej stosowane metody operacyjne. Ze względu na rosnącą liczbę pacjentów wymagających wsparcia żywieniowego zwiększa się także częstość wykonywania tych zabiegów, zarówno u dzieci jak i dorosłych. Dlatego też uważam, że praca dotycząca powikłań po założeniu PEG u dzieci porusza aktualny i istotny problem kliniczny.

Praca zajmuje 76 stron wydruku komputerowego w często używanym w Instytucie Centrum Zdrowia Dziecka formacie B5. Na początku dysertacji czytelnik napotyka streszczenia w języku polskim i angielskim. We wstępie, zawartym na 23 stronach, Doktorantka omawia zagadnienia związane z różnymi metodami wsparcia żywieniowego, przedstawia wskazania, przeciwwskazania i zasady kwalifikacji

pacjentów oraz powikłania żywienia dojelitowego. Wstęp stanowi kompendium wiedzy na temat żywienia dojelitowego u dzieci.

Doktorantka za główny cel swojej pracy przyjęła ocenę czynników ryzyka oraz częstości występowania powikłań żywienia dojelitowego u dzieci po zabiegu endoskopowego założenia gastrostomii odżywczej. Istotnym celem było także porównanie częstości wystąpienia powikłań w zależności od czasu jaki upłynął od zabiegu do rozpoczęcia żywienia przez PEG.

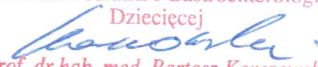
Badanie mało charakter wielośrodkowy, prospektywny, z randomizacją, co znacznie zwiększa wartość pracy. Pozytywnie należy ocenić zaplanowanie liczebności badanej grupy przed rozpoczęciem badań, tak aby uzyskane wyniki były istotne statystycznie. W badaniu wzięli udział pacjenci 6 ośrodków gastroenterologii dziecięcej: z Gdańska, Katowic, Łodzi, Torunia oraz dwóch z Warszawy. Kierownikiem całego projektu był Promotor pracy – prof. dr hab. med. Jarosław Kierkuś. Projekt uzyskał akceptację Komisji Bioetycznej przy IP-CZD oraz wsparcie finansowe w ramach grantu naukowego Fundacji Nutricia (grant nr: RG 1/2014). Badaniami objęto dużą grupę pacjentów, z których ostatecznie 97 dzieci zrandomizowano do dwóch grup, różniących się okresem od operacji po jakim rozpoczynano karmienie przez PEG. Pacjentów włączano do badania przez okres 2 lat a obserwacja i monitorowanie objawów niepożądanych u każdego dziecka trwały 12 miesięcy. Wyniki zostały przedstawione w 22 tabelach i na 3 wykresach a uzyskane dane zostały poddane analizie statystycznej. Autorka omawia uzyskane wyniki w rozdziale dyskusja – rozdział ten świadczy o dużej dojrzałości naukowej Doktorantki. Na podstawie uzyskanych wyników Autorka formułuje 12 wniosków. Dysertację kończy spis tabel i rycin oraz lista obejmująca 70 pozycji aktualnego, dobrze dobranego, w zdecydowanej większości anglojęzycznego piśmiennictwa.

Praca lekarz Anny Wiernickiej jest dobrze napisanym opracowaniem o dużej wartości naukowej i praktycznej. Z obowiązku recenzenta przedstawiam kilka uwag i sugestii:

- charakterystyka grupy badanej – czyli badany materiał – przedstawiona jest w rozdziale wyniki, co nie jest poprawne.

- w pracy brało udział kilka zespołów badaczy z różnych ośrodków w Polsce. Zabrakło mi informacji o zgodzie pozostałych badaczy na wykorzystanie w pracy doktorskiej danych z tamtych ośrodków, zwłaszcza, że główne tezy pracy zostały opublikowane w 2019 roku w czasopiśmie Clinical Nutrition. Pierwszym autorem tej wieloautorskiej publikacji jest Doktorantka.
- cztery spośród wniosków są powtórzeniem wyników wyrażonych w liczbach i procentach. Sądzę, że bez starty dla całości pracy liczbę wniosków można by zredukować, zwłaszcza, że autorka formułuje ich aż 12.
- wskazana jest większa staranność i ujednolicenie pisowni np. wyrazów hiperglikemii i hipoglikemii na stronie 31.

Te drobne uchybienia nie zmieniają pozytywnej opinii na temat ocenianej pracy. Praca jest nowatorska a Doktorantka dobrze opanowała warsztat naukowy. Uważam, że praca lek. Anny Wiernickiej p.t. „Analiza częstości oraz czynników ryzyka wystąpienia powikłań żywienia dojelitowego po zabiegu wyłonięcia PEG metodą endoskopową u dzieci - wieloośrodkowe, prospektywne badanie z randomizacją” spełnia warunki stawiane dysertacjom doktorskim [określone w art. 13 Ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65, poz. 595 z późniejszymi zmianami) w związku z art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 roku poz. 1669 z późniejszymi zmianami)], co upoważnia mnie do wystąpienia z wnioskiem, by Rada Naukowa Instytutu Pomnika Centrum Zdrowia Dziecka dopuściła Autorkę do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

KIEROWNIK
I Kliniki Pediatrii i Gastroenterologii
Dziecięcej

Prof. dr hab. med. Bartosz Korczowski